

Jakt og fiske

i Hedmark

NJFF
Hedmark

Stor ungdomssatsing
i Trysil
side 8

Over bestandsmålet
side 9

Ferske jegere
trenger støtte
side 10

**Ole Mattis
Lien**
913 07 272

ole.mattis@njff.no

**Marius
Hassve**
924 33 656

marius.hassve@njff.no

**Mari Tangen
Evensen**
974 67 070

mari.evensen@njff.no

**Ada
Bredalen**
911 27 732

ada.bredalen@njff.no

Nytt fra NJFF Hedmark Årgang 25

Kontoradresse

Norsk Skogmuseum
Solørvegen 151, 2407 Elverum
Postboks 191, 2402 Elverum
Telefon 62 42 51 81
Bankkonto 1813.14.08516
Org nr. 971295511
E-post: hedmark@njff.no
www.njff.no/hedmark

Annonsepriser

	1 utg.	3 utg./pr stk
1/1 side	7500,-	6500,-
Baksida	9500,-	
1/2 side	5500,-	5000,-
1/4 side	3300,-	3000,-
1/8 side	2300,-	2000,-
Eks mva.		

Ansvarlig redaktør

Ole Mattis Lien
Grafisk produksjon
Spire kommunikasjon AS

Annonser

Leikny Solheim, Spire kommunikasjon
tlf 907 53 494
leikny@spirekommunikasjon.no

Trykk Flisa Trykkeri

Forsidefoto

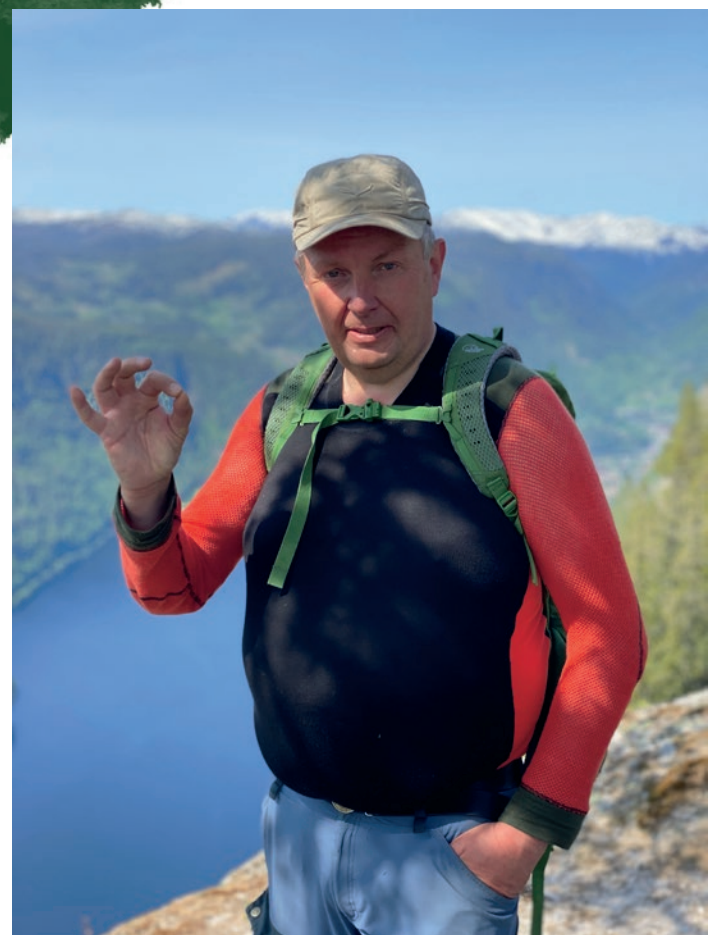
Skarven inntar Hedmark.
Foto: Kjell Erik Moseid

Kjære medlem, sola står høyt på himmelen, fisken vaker og det er et yrende liv i skog og mark. Det er sommer og ferietid og en fin tid å drive rekreasjon i vår flotte natur. Vi i Hedmark er heldige som har enkel tilgang til skog og vann. Bruk disse ressursene.

I skrivende stund er det knusktørt i skogen med stor brannfare. Minner om generelt bålforbud og forutsetter at dere er aktsomme og ikke tar noen sjanser med dette. I samme runde minner jeg om båndtvang for hunder fram til og med 20. august. Årlig dukker det opp kjedelige episoder og førstesider med hunder som jager både tamdyr og vilt. Ha kontroll på hund å unngå slike episoder. Bakgrunnen til at jeg minner om båndtvang og bålforbud, som dere helt sikkert kjenner godt til fra før, er at negative episoder med dette går ut over vårt renommé som naturbrukere.

I vår kom det et utkast om nye nordiske ernæringsråd med anbefaling om å begrense inntaket av rødt kjøtt til 350 gram i uka. Rådet er argumentert ut fra helsemessige og miljømessige forhold. For oss som er glad i viltkjøtt er jo et lyspunkt at viltkjøtt ikke er klassifisert som rødt kjøtt. Viltkjøtt er magert og oftest kortreist. Viltet er mer fysisk aktive og de spiser ikke kraftfor. Viltkjøtt er proteinrikt og inneholder vitaminer og mineraler som kroppen har behov for. For å opprettholde god kvaliteten på kjøttet er det viktig med riktig håndtering på skuddplass, lagring og partering. Her er det mye kunnskap å finne og kan

nevne at vi arrangerer parteringskurs flere steder i regionen.

I en verden med matmangel er viltkjøttet en ressurs som bare blir viktigere. Vi høster av naturen og aksepten for vår virksomhet er viktig. Det at vi bidrar med å bringe sunn mat på bordet styrker vårt renommé og status. Vær stolt av måltidene du bidrar med.

Et annet lyspunkt i løpet av våren er utfallet av saken i Høyesterett vedrørende Statens vedtak om felling av ulvene i Letjenna-reviret. Høyesterett konkluderte med at vedtaket om felling var gjort på riktig grunnlag og er gyldig. Dette er en viktig prinsipiell seier for Staten og oss. Et negativt utfall hadde trolig gjort det svært vanskelig med fremtidig uttak av ulv i forvaltningssonen for ulv. Forvaltningssonen for ulv hadde da blitt nærmest som

et reservat. Vårt arbeid med å få aksept og forståelse for forvaltning av ulv gjennom lisensfelling fortsetter med nye tak ut over sommeren og høsten.

Når det gjelder fisk så gjøres det en stor innsats rundt om i våre lokalforeninger med forvaltning og tilrettelegging. Det finnes veldig mange gode lokale tilbud på dette. Fiske er en viktig inngangsport for å drive med høstningsbasert friluftsliv og en viktig arena for vår rekruttering. I tillegg til å være en sosial og morsom hobby er også fisking en flott matressurs. Anbefaler at du i løpet av sommeren tar med en venn eller familie ut på en lokal fisketur og opplev spenningen dette gir.

Ønsker dere alle en fortsatt god sommer med mye høstningsbasert friluftsliv.

Husk å ta med søpla hjem!

Nils O. Øverby
styreleder NJFF Hedmark

**” Vi bringer sunn mat å bordet.
Vær stolt av måltidene du bidrar med!**

Et viktig arbeid som alle ledd i Norges Jeger- og Fiskerforbund gjør, er å gi støtte til ferske jegere. Introjakter, opplæringskurs og foreningenes utlån av våpen er viktige saker i denne sammenhengen. Dette slår en studie som NINA-forskere har utført fast (denne kan du lese mer om i egen sak). Andelen jegere som deltok på en eller annen form for jakt har de siste 15 årene avtatt noe. Mange foreninger i Hedmark arrangerer introjakter, holder skytekurs og har også våpen til utlån. Her er vi på rett kurs.

Fortsett det gode arbeidet med å gi ferske jegere støtte og gode opplevelser!

To viktige saker har gått vår vei den siste tiden. Den første var høyesterettsdommen i Letjennasaken. Her var Staten stevnet for høyesterett av NOAH. Høyesteretten var enstemmig i å vedta at Statens vedtak om å felle Letjennaflokken var lovlig. En viktig prinsipp sak for videre forvaltning i sona. Den andre saken er digitale våpensøknader som NJFF har jobbet mye med.

Nå er dette klart og vil lette arbeidet med våpensøknader og forhåpentligvis kutte ned på behandlingstiden.

Rovviltsituasjon er for mange jegere i Hedmark fortsatt utfordrende. Ulverapporten kom 1. juni og viser at det er i overkant av 500 ulv i Skandinavia. I registreringsperioden ble det påvist 49 familieggrupper av ulv i Norge og Sverige. Her ble 40 dokumentert i Sverige, tre i Norge og seks grenserevir. Totalt 36 revirmarkerende par ble påvist, hvorav 29 i Sverige fire i Norge og tre på tvers av riksgrensen. Disse tallene viser at det fortsatt blir utfordrende. Bjørnen har også blitt mer tallrik i grenseområdene. På vår rundtur i Trysil i slutten av mai var det flere av foreningene som uttrykte bekymring rundt situasjonen. Spesielt i traktene Drevdalen og Ljørdalen ble det fortalt om lite elg og mye bjørn. Et jaktlag hadde flere bjørn enn elg på «Sett elg skjemaet».

Fiskesesongen er når dette skrives, godt i gang. På Mjøsa har det så langt vært et eventyrlig fiske.

Mange «pundinger» har havnet i båten. Til og med en ørret på 10,2 kilo er tatt. Vi får håpe dette fortsetter i årene framover. Slutt på utsetting av Mjøsørret setter et spørsmålsteget for mange. Desto viktigere er vårt arbeid for å bidra til både kartlegging og restaurering av gytebekker. Som vi har fortalt om tidligere, og også i dette nummeret, driver vi omfattende kartlegging og restaureringsarbeid i bekker og elver som drenerer til Mjøsa. I samarbeid med lokalforeninger, Statsforvalter, Fylkeskommunen, grunneiere og NVE har vi stor tro på at dette arbeidet lykkes og kan føre flere ungfisher tilbake til Mjøsa. Dette er avgjørende for at vi kan ha slike fiskeopplevelser som det har vært for mange i vår, inn i framtida.

Høst og jakt sesong nærmer seg. Etter De Nordiske jakt- og fiskedager starter liksom jakta på ordentlig! Før det håper vi å treffe mange av dere på Jakt- og Fisketorget under De Nordiske jakt- og fiskedagene!

Ole Mattis Lien, regionssekretær NJFF Hedmark

Nytt ansikt på Hedmarkskontoret!

Signe Helene Lund fra Våler er ansatt som vikar i ett år i stillingen til Mari, som skal ha permisjon.

Signe er 22 år og kommer fra Våler i Solør. Hun er akkurat ferdig med bachelorstudier på Evenstad nå i juni. Temaet for bacheloroppgaven hennes var «Vilt i vind» som er en del av Grensevilt 2 prosjektet. Her har Signe studert hvordan vindkraft påvirker den praktiske gjennomføringen av jakta og jaktopplevelsen. På fritida er hun både fisker og jeger. Hun bruker mye tid både på elgjakt og rådyrjakt med egne hunder, og er glad i å fiske. Erfaring med organisasjonslivet har hun gjennom 4H og bygdeungdomslaget. Signe starter i jobben hos NJFF Hedmark i løpet av sommer/

ettersommer. Mange av dere vil bli kjent med henne i løpet av tiden som kommer. Vi ønsker Signe velkommen, og lykke til i jobben!

UNGSKOGPLEIE LØNNER SEG

Ta kontakt med våre erfarne skogbruksledere for gratis befaring og faglige råd. Med ungskogpleid skog får du også bedre oversikt i jakta!

glommen-mjosen.no

Byggeklare hyttetomter ved FEMUNDSELVA

Kontakt:

Statskog SF | Tlf: 74 21 30 00

E-post: post@statskog.no

www.statskog.no

Hundefôrutsalget til Sportsmans Pride i Elverum flytter

I sommer flytter Sportsmans Pride-butikken fra Svartbekkvegen til ny adresse i Gamle Trysilveg.

Tunet i Elverum, besøksadresse: Gamle Trysilveg 3. Samarbeidet med Tunet innebærer også at det blir nye og utvidede åpningstider.

**Åpen alle hverdager kl. 09–16.
Velkommen innom!**

Dagens lokaler i Svartbekkvegen skal rives, og derfor måtte butikken i Elverum finne nye lokaler. Fra 1. juli finner du fôrutsalget på

Alle medlemmer – oppdater medlemsinfo

Tekst og foto:
Mari Tangen Evensen

For at vi til enhver tid skal kunne nå alle medlemmer fra alle plan i organisasjonen, så må kontaktinformasjon være riktig. I dag så mangler vi e-postadresser og telefonnummer til noen, samt at noen har registrert gamle eller feil adresser og telefonnummer. Vi håper at alle kan ta en titt på «min side» på njff.no og sjekke at vi har rett kontaktinfo, og er det

feil – endre. Dette gjøres enkelt ved å logge seg på «min side», trykk deretter «min profil» og «personlige opplysninger». Hvis det skal gjøres endringer så trykker du på «endre kontaktinformasjon» litt nede på siden, fyll inn rett info og lagre. Håper alle kan ta noen få minutter å gjøre dette – også holde det oppdatert senere ved endringer – så er det enklere for oss å nå frem til alle!

SMÅDYRKLINIKK I ELVERUM

Veterinærhuset

TIMEBESTILLING

Vi utfører det meste av forebyggende behandling, indremedisinske utredninger og bløtvevskirurgi. Akutt syke dyr/ dyr som trenger øyeblikkelig hjelp vil bli prioritert.

TRYGGHET

Vi jobber for å tilby faglig og personlig trygghet for deg og dyret ditt.

TA KONTAKT

Vårt nummer 62 41 50 00 er tilknyttet vakthavende dyrlege også utenom klinikkens åpningstid.

Åpningstider

Mandag, tirsdag og fredag 9–16.

Onsdag og torsdag 9–19.

(Kan variere ved sommertid.)

Kirkeveien 58
2413 Elverum
Tlf 62 41 50 00
post@vethuset.no
vethuset.no

DØGNVAKT TLF 62 41 50 00

NM jaktfelt på Tynset

Mesterskapsballen på Tynset. NM vinner Tore Harry Halvorsen, Tvedestrand JFF, sølv Bjørn Lennart Vorre Lardal JFF og bronse Vegar Hagen, Ytre Rendal JFF.

Tekst: Ole Mattis Lien

Tore Harry Halvorsen fra Tvedestrand JFF ble Norgesmester i jaktfelttskyting på Tynset. Vegar Hagen fra Ytre Rendal JFF ble beste skytter

fra Hedmark med bronsemedalje. Øystein Johnsen fra Stange JFF ble nest beste skytter fra Hedmark med sjuendeplass, mens arrangørens egen Nils T. Mælen ble den tredje beste fra Hedmark.

Dag Sukke fra Heradsbygd JFF ble beste jeger, mens Marianne Storberget Alme, Follidal JFF kapret tredjeplassen blant damene. Blant rekruttene ble Lina Olette G. Nord-seng Vang JFF nummer to.

Frivillig mannskap fra Tynset Jeger og Fiskerforening og Tynset Skytterlag gjorde både før og under mesterskapet en fantastisk innsats for at mesterskapet ble veldig godt. Vi har ikke regnet på antall dugnadstimer som er lagt ned, men det er nok et fantastisk antall skriver foreningen på sine NM-sider. Imponerende innsats når en vet at Tynset JFF har gjort seg klar for to norgesmesterskap tidligere som ble avlyst grunnet pandemien.

en måte å gjøre jaktskyting synlig og populært for framtida.

Til sammen deltok 820 skyttere under mesterskapet på Tynset. Feltløypa fikk skryt for å være variert og god fra skytterne.

Alle resultater og opplysninger om NM jaktfelt på Tynset finnes på sidene:

nmjaktfelt2023.no

Gratulerer til Tynset JFF for et flott Norgesmesterskap!

Vi ses på Nordiske jakt og fiskedager!

**Velg markedslederen,
velg Polaris!**

TBB
SNØSCOOTER & ATV

**SKOG OG
HYTTESENTER**

**HAGE &
MOTOR**

For 100 år siden

Tekst og foto: Ole Mattis Lien

Noen betraktninger rundt bestand og jakttid fra 1923. Hentet fra tidskrift for NJ&FF 1922-23.

1923 ser ut som har vært et forholdsvis dårlig jaktår. En rapport fra Løiten JFF sier at viltbestandene er omtrent som i fjor, litt dårligere med rype. «Vildet holdt paa de sedvanlige pladse» skrives det. Det er også poengtert at død ungfugl er funnet «Utvilsomt har den samme sygdom herjet i aar som i fjor» Det rapporteres også om lite hauk, men meget av rev. Jakttiden var på denne tiden også et diskusjonstema. «Jagttid fra 10. sept. til 1. novbr. ansees heldigst. Utenom denne tid bør være ulovlig at færdes i skogen med gevær uten særskilt tiladelse av politiet, idet man gaar ut fra at ræv og rovfugl blir tat i tilstrækkelig mengde med gift og sakser». Dette skrev «for-

mand» i Løiten JFF i sin viltrapport i 1923.

I naboforeningen Stange JFF skrives det i rapporten at bestanden av hare og skogsfugl var liten i år som i fjor. «Veiret i klækningstiden var i det hele ganske bra. Dog kan de være mulig at det – ialdfald for almenningens vedkommende – var saapas kaldt, at en del egg frøs. Ialdfald har en erfaren skogskar fortalt mig at han har fundet 3 eller 4 reder med 3-4 raategg i hvert. Men også skal efter klækkede egg i samme rede. Av ræv er her adskillig-likeså røskat»

Interessant å lese er også i forbindelse med vår tids diskusjon om fasan og raphøns, så skriver «formand» i Stange JFF Johan Lund: «Derimot har vi jo raphønsene, som i mange aar ha været aarvisse, selv om det av

Bestand av skogsfugl og rype var et diskusjonstema i 1923 som det er i 2023.

og til har knepet med bestanden. For 6-8 aar siden var den endog meget god, men fik en følelig knæk i et paar harde vintre for 4-5 aar siden. Senere har den tat sig en del op igjen, men kan ednu ikke betegnes som god. Raphønsenes værste fiender er neppe ræv, røskat eller rovfugl, men de tamme rovdyr, kattene og hundene. De sidste har bevislig ødelagt adskillige reder om sommeren. Desuten tror jeg pindsvin, hvorav der i de senere aar har blit en mængde av paa disse kanter, er overmaade slemme til at ta baade egg og unger. Sygdom på raphønsene har det neppe været», skriver «formand» Lund for 100 år siden.

Dr. Antor Raabe som rapporterer for Follidal skriver at rypebestanden i 1923 var bedre enn de to foregående år. «Særlig var kuldene store (som regel 7-8-9 fugler) og

udmerket utviklet, dog fandtes enkelte kuld med «pip», som måtte antaes at være kommet under en senere klækning. At veiret maa ha overmaade stor inflydelse paa, hvad man finder, er en gammel kjendt sak, og ihøst kunde jeg ogsaa gaa over strekninger og kund faa stand av og til uten resultat, mens jeg næste dag, med de samme hunde i straalende veir, en dag paa samme felt fik 18 fugl i sekken, og saa det mangedobbelte». Raabe skriver også om jakttiden i Follidalen; «Jagdtiden bør utsættes til uti september og vare kortest mulig tid, nu da vi må hjelpe bestanden opp. At det siste er like viktig som det første er indlysende, naar man betænker at landbefolkningen, som nu har de samme hunder, vaaben og ammunition som bymanden og dertil ofte en helt anden skyteferdighet, beskatter bestanden ganske haardt i mange maaneder».

De Nordiske jakt- og fiskedager 2023

Et av landets viktigste møtested for jegere, fiskere og andre friluftinteresserte!
Dagene arrangeres 10.-13. august.

Tekst og foto: Mari Tangen Evensen

NJFF, NJFF Hedmark og lokallag, samt samarbeidspartnere har den samme store, fine plassen på Jakt- og Fisketorget, og vi ønsker oss masse besøk!

NJFF Hedmarks utvalg for barn, ungdom og kvinner vil ha en stand med forskjellige aktiviteter og konkurranser og informasjon. Det vil bli miniforedrag og kåringer fra scenen på torget. I tillegg vil det være gjennomgående aktiviteter på torget for store og små, og ikke minst kaffeservering ved bålet. Løiten JFF vil ha fiskeskole i fiskedammen på øya alle dager. I tillegg blir det «Miniforskerskole for barn» ved Fiskedammen på fredag og lørdag; vi setter og tar

opp garn, barna kan være med ut i båt og hjelpe til med dette, vi sløyer, åpner og ser nøye på fiskene – hva har de spist?

Nordens største jakthundutstilling, Elverumsutstillingen arrangeres på lørdagen. I år arrangeres også «barn og hund» denne dagen. Søndag er det valpeutstilling.

Du finner oss på jakt- og fisketorget og ved fiskedammen! Kom innom for en hyggelig prat!

Digital våpensøknad

Tekst: Mari Tangen Evensen/NJFF
Foto: NJFF-ambassadør
Simon Åsheim

Å søke om og å få behandlet våpensøknader har vært en langdryg og manuell prosess, både for den som søker og for politiet som skal behandle søknadene. I slutten av mai ble prosessen endelig heldigitalisert mange steder i landet (for jaktvåpen). Behandlingstiden vil med dette gå ned fra uker og måneder til bare noen minutter.

Tidlig i juni ble systemet rullet ut i landet, stegvis. Vi er fornøyde!

Dette med lange behandlingstider og digitalisering har vi jobbet mye med i hele organisasjonen gjennom mange år. Innbyggere i Nordland, Agder, Vestfold, Buskerud og Telemark kan i skrivende stund (tidlig juni) både søke om og få behandlet søknad digitalt. Planen er at søknadsprosessen for å kjøpe jaktvåpen skal være heldigitalisert for hele landet innen midten av juni, gitt at alt fungerer som det skal etter hvert som flere og flere tar det i bruk.

Når alt fungerer med digital våpensøknad og -behandling for komplett jaktvåpen, er planen

å utvide ordningen til også å omfatte lånesøknader, kjøp av våpendeler og konkurransevåpen. Det er ikke satt endelige tidsfrister for når dette skal være på plass.

Fylkene som er innlemmet har en egen «knapp» på søknadssiden på www.politiet.no, som gjør at søknaden også blir digitalisert behandlet og ikke bare digitalt levert.

HUNDESPALTEN

Høsten – årets høydepunkt for jakthunden

Tekst: Mari Tangen Evensen og
Ragne Åstorp

Det nærmer seg høsten og jakta, og vi håper at både jeger og hund er godt forberedt. At jeger har gjort jobben både på skytebanen, men også med hunden i form av trening.

Vi vet at det hvert år blir skader på jakthundene våre. Noen ganger rene uhell eller ulykker og andre ganger kan skader forekomme

fordi treningsgrunnlaget kanskje er for dårlig eller feil. Vi har tatt en prat med veterinær og jeger Ragne Åstorp hos Veterinærhuset i Elverum for å høre hva hun som veterinær opplever at er «de vanlige» skadene om høsten.

Ragne, hva synes du er de vanligste skadene å se hos jakthunder om høsten?

Av rent traumatiske skader er stikk-skader nok det mest vanlige. Høy hastighet i skog og fjell forårsaker stikk med og uten rester av tørrkvist inn i øyne, munn og i kroppen – hovedsakelig forfra. Ellers ser vi ikke sjelden hunder som er med-tatte; dehydrert, overopphetet eller nedkjølt.

Hva kan vi som jegere gjøre for å forbygge dette?

Det aller viktigste av forberedelser er nok å gi hunden god grunn trening, slik at kroppen tåler den belastningen som den enorme jaktlysten driver dem til. I tillegg har mange nytte av å venne hunden til å komme innom for litt mat og vann. Ettersom særlig fuglehunder har tendens til å miste matlysten ved høy belastning over tid, kan slik «snacking» hindre at de går helt i kjelleren etter noen dager i fjellet. Her har mange av oss litt å lære fra sledehundkjørerne.

Gjør du noe spesielt med dine hunder før og/eller etter jaktdagen?

Jeg prøver å ha godt treningsgrunnlag og venne hundene til å «småspise» i løpet av dagen. Jeg gir dem pauser i løpet av jaktdagen. På koia får de ligge mykt og lunt/ varmt; pointeren vil gjerne ha teppe på seg, setteren er ikke så ivrig på det. Elghundene foretrekker gulvet foran døra. Det viktigste er å se an hundens behov. Den skal hvile - ikke ligge og skjelve. Ellers sjekker jeg klør og poter og tenner, som ofte kan ha fått småskader uten at vi merker det.

Hva gjør vi jegere når noen av de nevnte skadene først har oppstått, ofte er vi langt fra allfarvei – kan vi gi noe førstehjelp? Akutthjelp hos veterinær?

Om uhellet først er ute er det førstehjelp på samme måte som for folk. Sjekke pust og farge på slimhinner er noe alle kan venne seg til hjemme mens hunden er frisk og i ro. Kraftige blødninger stanses ved hjelp av kompresjon mot såret. Stikk-skader med fremmedlegeme: hold hunden i ro/bær den og ikke forsøke å dra ut fremmedlegemet av såret. Ved hoggormbitt med hevelse og/eller almenpåkjenning; hold hunden i ro/bær den og reis til nærmeste veterinær.

Ved utmattelse/dehydrering; hold hunden i ro, pakk den inn i varme klær/pledd, gi den varmt vann, gjerne med litt oppbløtt mat i som en suppe.

Hva mener du at er et must å ha med i jaktsekken?

I sekken bør man ha med noe å pakke hunden inn i, evt noe som også egner seg til å bære den i. Mange hunder bør pakkes inn litt når de tar pauser for å slippe å bruke energi i hvilepausene på å holde varmen. Jeg synes det er lurt å ha med litt vann. Den første perioden i jakta er det ofte svært tørt i fjellet og det er stusselig hvis uhellet er ute og en må være i ro eller trenger å rense et sår at en ikke har en dråpe vann. For å skylle små sår og øyne kan man bruke skylleflasker med saltvann. Ellers har jeg alltid med kniv og en pakke med sårforbinding. Denne bør inneholde rene kompresser, elastisk bandasje og en form for tape – f.eks. sportstape. Da kan jeg gjøre det meste for å få dekket/stabilisert en skade inntil jeg kommer meg til et mer egnet sted for å hjelpe hunden.

Tusen takk for nyttig informasjon, Ragne. Ønsker deg og dine firebeinte, og alle lesere og jakthunder en god høst!

Store ambisjoner for ungdomssatsingen

Tekst og foto: Dag Arne Berget

I Trysil er det ni lokale jeger- og fiskerforeninger som er tilsluttet overbygningen Trysil Fellesforening.

Summen av barne- og ungdomsarbeid/ familieaktiviteter som drives i disse foreningene er betydelig. Men man er helt avhengig av ildsjeler som drar lasset. Det vi merker er at dette arbeidet er såpass krevende at ildsjelene etter hvert blir utbrente og at aktivitetene dør ut når drivkreftene gir seg. Man kan si at ungdomssatsingen blir litt tilfeldig og at det mangler en rød tråd.

Trysil Fellesforening ønsker nå å utvikle en helhetlig satsing på barn- og ungdom. Vi ser for oss en modell litt som i idretten der de unge går gradene gjennom forskjellige aldersklasser.

Grovplanen for ungdomssatsingen i Trysil ser slik ut:

- JOFS 1 for 5.-7. trinn i barneskolen. Aktivitetene på dette trinnet vil i stor grad bli spredd rundt omkring i de forskjellige foreningene, gjerne i samarbeid med barneskolen i Trysil.
- JOFS 2 for 8.-10. trinn, gjerne i samarbeid med ungdomsskolen som har friluftsliv som valgfag.
- JOFS 3 for eldre ungdommer. Ungdommer som har vært gjennom trinn 1 og 2 kan også involveres som veiledere for de to yngste trinnene.

Denne satsingen er såpass ambisiøs at vi innser at vi må betale for å engasjere en prosjektleder. Etter å ha vurdert flere alternativer har Fellesforeningen inngått et samarbeid med Tepas AS der vi kjøper denne tjenesten av dem. Tepas er en arbeids- og inkluderingsbedrift som blant annet tilbyr kurs og kompetansebygging. Tepas har flere

ansatte med stor kompetanse på jakt, fiske og friluftsliv.

Planen er at Tepas skal drive satsingen og gjennomføre aktivitetene sammen med ressurspersoner i de lokale JFF, foreldregrupper, skoler og kanskje andre organisasjoner. Oppdragsgiver er Trysil Fellesforening som er ansvarlig for finansiering av satsingen. Vi har blant annet vedtatt at medlemskontingenten i sin helhet skal gå til ungdomsarbeidet.

I 2023 er planen å komme i gang med å gjennomføre ti aktiviteter for barnetrinnet der vi samtidig presenterer opplegget for satsingen vår. Videre skal vi ferdigstille detalplanen for videre satsing der vi har som mål å komme i gang med JOFS 2 i løpet av vårsemesteret 2024. Høsten 2023 vil også bli brukt til å utvikle samarbeidsformen mellom Tepas og jeger- og fiskerforeningene. Det blir spennende tider!

Velkommen til De nordiske jakt- og fiskedagene 2023

Norges viktigste møtested for friluftsfolk, jegere og fiskere.

10.-13. august på Anno Norsk skogmuseum i Elverum.

Åpningstider:

Torsdag – fredag kl. 10 – 18

Lørdag kl. 09 – 18

Søndag kl. 10 – 17

Barnas jakt- og fiskedager torsdag – fredag.

Elverumsutstillingen – Nordens største

jakthundutstilling på lørdag.

Nordisk mesterskap i Stihl Timbersports.

Tekst: Mari Tangen Evensen

Vi ventet i spenning på årets gauperapport, og tidlig i juni ble den publisert. For første gang på mange år er vi i region 5 (Hedmark) nå over bestandsmålet.

Innsatsen til mannskapet i Hedmark er veldig bra! I vinter er det sporet 2486 km på snøen. Det er gjort til sammen 30 observasjoner og 13 av disse er godkjent. Mange har i vinter lagt inn et ekstra gir, vært mye ute å lett på gode snøforhold. Det er fulgt godt med i store områder og samarbeidet på tvers av områder. Det er ingen tvil om at det har nyttet, det viser årets rapport. I vinter ble det registrert

11,5 familiegrupper i Hedmark, og dvs. at gjennomsnittet de siste 3 år er på 10,2 – og vi er over bestandsmålet. Det er 10 år siden sist det var åpnet for kvotejakt på gaupe!

Nasjonalt er det også en oppgang. I vinter er det påvist 71,5 familiegrupper – dette er 13 flere enn i fjor. Ut ifra disse tallene er det estimert 421 dyr i Norge.

Vi ønsker å rose mannskapet som sporer og mannskapet som røkter kameraene i Scandcam (bilder av familiegrupper er også inkludert i datagrunnlaget). Vi vil også takke SNO for godt samarbeid og innsats!

Hele rapporten i fra Rovdata finner du på deres nettsider.

EcoToxInn

500 kr per mink eller skarv

Et nytt forskningsprosjekt ved Høgskolen Innlandet skal måle miljøgifter i mink og skarv, og tar imot dyr fanget eller skutt langs Glomma:

- 25 mink og 25 skarv fra Østerdalen (Nord for Elverum)
 - 25 mink og 25 skarv fra Glåmdalen (Sør for Elverum)
 - 25 mink og 25 skarv fra Storsjøen og Renaelva
- Og
- 25 mink og 25 skarv fra Gudbrandsdalslågen (Gudbrandsdalen)

Skarv må være skutt i innenfor lovlig jakttid. Vi utbetaler 500 kr per dyr. Vi tar imot mink fanget fra Mars 2022 – Desember 2023, og skarv skutt høst 2022 og høst 2023. Vi henter dyr hjemme hos deg innen 1-2 måneder, eller du kan levere på kontoret til Norges Jeger- og Fiskeforbund i Elverum. Du må registrere med GPS el. nøyaktig hvor dyret er fanget/skutt.

Vi ser frem til samarbeid med jegere og fangstfolk!

For mer informasjon og henting/avlevering av dyr:

Henting av kadaver: Marianne Lian (marianne.lian@inn.no, tlf 46114317)
Levering av kadaver Elverum: Marius Hassve (marius.hassve@njff.no, tlf 92433656)

Mer info:

Foto: Elisabeth Venberg

Ny studie: Ferske jegere trenger støtte

Tekst: Line Lillebø Osfoss/Camilla Næss/Mari Tangen Evensen

Opplæringskurs og utlån av våpen er gode tiltak for å rekruttere flere aktive jegere, fastslår NINA-forskere i en ny studie.

Hvert år er det omtrent 10.000 mennesker som tar jegerprøven her i landet. Likevel er det ikke alle som blir aktive jegere. Det finnes få studier i Norge som forklarer dette frafallet, men desto flere spekulasjoner. Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) har satt Norsk institutt for naturforskning (NINA) på saken for å finne ut hvorfor.

Barrierer

Forskere ved NINA har sendt ut en digital spørreundersøkelse til personer som har tatt jegerprøven, men ikke løst jegeravgift de tre påfølgende år. En tilsvarende undersøkelse ble gjort i 2007.

Dermed kan en nå sammenligne og se om noe har endret seg på disse årene.

Ifølge Oddgeir Andersen, en av forskerne som står bak begge studiene, gjaldt mange av de samme tendensene som i 2007, men noen forhold har endret seg. – Tilgang til våpen var en tydeligere barriere nå enn tidligere. Dette kan ha sammenheng med strengere krav til oppbevaring av våpen, slik at det ikke er like enkelt å oppbevare våpen dersom du for eksempel er student og reiser vekk fra hjemmet. En endring er det også i hvor mange som har foreldre som jakter, her er det en reduksjon på 20 %. Noe av forklaringen kan ligge i alderen på utvalget i disse to årene. I den nye undersøkelsen (2022) er alle aldersgrupper inkludert, mens i 2007 var det kun de under 25 år.

Mange føler dessuten på en usikkerhet for å jakte, manglende kunnskap/erfaring eller utstyr.

Kvinner inspireres av kvinner
NJFF har fokus på å rekruttere og opprettholde aktive kvinnelige

jegere. I studien så forskerne derfor også spesifikt på hvilke barrierer som forhindrer kvinner i å bli aktive jegere. I 2007 var kvinner mer opptatt av at det skulle arrangeres egne kvinneaktiviteter enn de er nå. Nå er kvinnelige rollemodeller i jaktmiljøet en viktigere motivasjonsfaktor, samt jaktfadderordninger der det er kvinner som er med som faddere på jakten, og et nettverk for kvinnelige jegere. Analysene viser også at kvinner i større grad enn menn har behov for kunnskap om jakt og våpen, og for oppfølging etter jegerprøveveksamen.

Mange lokalforeninger arrangerer aktiviteter for kvinner. I undersøkelsen var det flere spørsmål angående kjennskap til dette tilbudet. I studien kom det frem at 60,7 % av respondentene visste om slike tilbud, mens nesten 40 % ikke var klar over dette. – Dette kan kanskje tyde på at vi kan bli flinkere til å synliggjøre tilbudene og tilgjengeligheten. Vi tar med oss dette videre i rekrutteringsarbeidet og gjør oss noen tanker, sier kvinnekontakt i NJFF Hedmark Gina T. Evensen.

Mat som motivasjon

Deltakerne i undersøkelsen blir også spurt om hvilken motivasjon de hadde for å ta jegerprøven. I forhold til den forrige undersøkelsen, er motivasjonen «mulighet til å skaffe meg viltkjøtt» den som går mest frem. Også det sosiale vektlegges ved at en stor motivasjon for å avlegge jegerprøven, var at

Ingrid Skavern felte sin første elg på introjakt i Tørberget.

familie og venner går på jakt. Man ser også en økende interesse for storviltjakt, selv om småviltjakt fremdeles er det mest populære hos de som har avlagt jegerprøven.

Tiltak

Forskerne Andersen og Zouhar anbefaler å fortsette med satsingen på opplærings- og introjakt og mentorordninger, noe som etterlyses blant respondentene. Praktisk jaktopplæring (bl.a. våpenhåndtering, skytetrening eller behandling av felt vilt) etter selve jegerprøven vil kunne gjøre de nye jegerne tryg-

gere på jakt, og overkomme barrieren for å dra på jakt selv. I tillegg etterspør respondentene informasjon om hvor man kan jakte eller hvordan man søker seg inn på et jaktlag.

Forskerne foreslår også en ordning hvor ferske jegere kan låne våpen i forbindelse med opplæringsjakt, samt skytekurs. Dette bør annonseres i forbindelse med tilbud om opplæringsjakt, slik at tilgang til våpen ikke blir et hinder for å komme seg ut på jakt.

Foto: Mari Tangen Evensen

Skyting på «elg» er en populær aktivitet under Skog og Vann.

Tekst: Marius Hassve og Mari Tangen Evensen.
Foto: Therese Larsson Jernberg og Mari Tangen Evensen

Den mest hektiske sesongen hva arbeid med barn og unge gjelder er i gang. Hva står så på planen for i år?

Først til hva som allerede er gjennomført: Vellykket nasjonal samling for barn/ungdomsledere er gjennomført. Tillitsvalgte fra Hedmark stilte sterkt! Interessen for å arbeide med rekruttering er utvilsomt god i regionen vår!

BUK var i år representert på fluefiskedagene på Norsk Skogmuseum. Her ble det fiskesti med premie og ikke minst mulighet for de minste i å delta på praktisk fluefiske. Dette til tross for at isen fortsatt lå på fiskedammen. En sen vår i år med andre ord. Vi var ellers også i år delaktige under Norsk Skogmuseums skog og vann dager. I løpet av 6 dager kom nærmere 3000 barn innom for å delta på et mylder av aktiviteter. I år stilte mannskap fra Vang JFF og Våler JFF fra oss, og barna ble fra vår side tilbudt luftbørseskyting, simulatorskyting, roing og fiske i fiskedammen.

Mannskap og barn smilte om kapp med sola. Ja fisk ble det også. Det ble nok derimot tatt enda mer fisk på forsommerens siste aktivitetssdag i regi av naturbruk i skolen prosjektet. Baksjøen i Åsnes leverer nemlig alltid!

Vi planlegger nå for fullt aktiviteter til høsten, deriblant jentehelg – og under De nordiske jakt- og fiske-dagene, sportsfiske i fiskedammen og miniforskerskole med utsetting og trekking av garn er noen av aktivitetene vi kommer til å tilby for barn og unge. Håper vi ses.

Fiskelykke.

Foreningsbesøk i Trysil

Lunch hos Ljøradalen JFF ved elva Ljøra.

Tekst: Svein Arve Pedersen
Foto: Ole Mattis Lien

NJFF Hedmark har gjennomført sin 4. runde med foreningsbesøk. Denne gangen gikk turen til Trysil og besøk i bygdas 9 foreninger.

Lokalforeningene i Trysil er av de eldste foreningene i Hedmark. Mange ble etablert tidlig på 1900-tallet. Først ute var Østby JFF i 1906. På det meste var det jakt- og fiskeforening i hver grend. Antallet

har sunket noe med årene ved sammenslutninger og nedleggelse.

Opplegget for disse besøkene er å treffe foreningene på hjemmebane hvor vi får innblikk i hva de driver med samt befaring på anlegg. Det aller viktigste er at vi blir bedre kjent med de tillitsvalgte i foreningene. Dette gjør at avstanden mellom organisasjonsleddene blir kortere. Vi har erfart at regionlagets kontor og styre blir oftere kontaktet av lokalforeningene i ulike sammenhenger etter slike besøk.

Det spesielle med Trysil er at de har Trysil Felleforening hvor alle foreningene er medlemmene.

Felleforeningen fungerer som en paraply for foreningene. Hovedoppgaven for Trysil Felleforening i dag er organisering av jakt- og fiskeforvaltning, salg av jakt- og fiskekort samt oppsyn. De er også delaktige i andre områder innen jakt, fiske og friluftsliv som barne- og ungdomstiltak. Felleforeningen ble stiftet i 1947.

Fra administrasjonen i NJFF Hedmark deltok Ole Mattis Lien, Ada Bredalen, Marius Hassve og Mari Tangen Evensen (første dag). Fra styret deltok Nils Øverby (styreleder fra Trysil), Jo Inge Breisjøberget (nestleder) første dag, Therese Larsson Jernberg (leder av barne-, ungdoms- og kvinneutvalget) og Svein Arve Pedersen (styremedlem og organisasjonsinstruktør).

Første dag besøkte vi Åsene-Lutnes JFF, Ljøradalen JFF, Nesvoldberget JFF og Østby JFF. Vi ble møtt av trivelige og ikke minst kunnskapsrike folk. Det som imponerte aller mest var hva foreningene gjør og har gjort historisk i fiskeforvaltningen. Resultatet er et mylder av gode fiskevann, hvor mange er tilrettelagt for familiefiske. Vi fikk også innblikk i utfordringene med å engasjere tillitsvalgte, barne- og ungdomsarbeidet, jaktskyting og lokal tilgang til jakt i noen områder. Lunch på

turen ble inntatt på en koielass på bredden av elva Ljøra.

På kvelden inviterte NJFF Hedmark alle foreningene i Trysil og Trysil Felleforening til møte på Trysil Bibliotek.

Andre dag startet med besøk hos Engeren JFF. Også i Engeren JFF er fisken i fokus. Lederen i foreningen ble med på en biltur i Bittermarka. Her ble vi orientert om uante fiskemuligheter i mange vann etter årelang innsats med forvaltning av vannene. Turen ble avsluttet med at vi ble invitert på sikburgere hjemme hos Tore Stengrundet. Turen fortsatte så til Tenåsen jaktskytebane i Slettås. Her møtte vi Trysil JFF og Jordet JFF som samarbeider om rehabilitering og bygging av nye skytebaner sammen med Jordet skytterlag. En imponerende dugnadsinnsats er i gang for å få til et hypermoderne skyteanlegg for jegere og skyttere i Trysil. Det ble omvisning og en hyggelig prat rundt kaffekoppen med foreningene og dugnadsfolk i nyrestaurert klubbhus. Her ble engasjement fra NJFF sentralt etterlyst i forhold til faktainformasjon og råd ved bygging av et topp moderne «grønt» skyteanlegg.

På nevnte regionmøte ønsket Regionsekretær Ole Mattis Lien velkommen. Alle 9 foreningene

Østby JFF og Nesvoldberget JFF tok oss med på omvisning i sine områder

Omvising på skyteanlegget til Jordet JFF og Trysil JFF på Tenåsen.

deltok på møtet og alle fikk noen minutter med å orientere om foreningen og utfordringer de enkelte står overfor. Det er i det store og hele økende medlemstall og pr. i dag er det vel 1500 medlemmer i Trysil. Mange av foreningene har en stor del utenbygdsboende medlemmer. Som ellers i regionen er økningen av barne- og ungdomsmedlemmer minimal. All medlemsskontingent til foreningene i Trysil disponeres av styret i Fellesforeningen og i 2023 skal kontingenten brukes til tiltak for barn og unge.

som et viktig verktøy i foreningsdriften. Ada gikk gjennom Regionlagets rikholdige kurstilbud. Her er det også viktig med samarbeid med lokalforeninger for å ha kurstilbud lokalt. Videre kom hun inn på instruktørsituasjonen i foreningene, hvor alle kan melde behov for instruktørkurs til Regionlaget. Oppfordret alle til å «være våkne» med tanke på å søke kursstøtte. NJFFs årshjul er et godt hjelpemiddel her.

Ole Mattis avrundet kvelden med å oppsummere møtet, takket for måten vi ble mottatt på og ikke minst takket han deltakerne for stort engasjement under møtet.

Fra Regionlagets side takket Svein Arve for samarbeidet med daglig leder av Trysil Fellesforening og styrene i lokalforeningene for samarbeidet med å få nye vedtekter på plass. En slik prosess er også viktig for å knytte organisasjonssleddene sammen. Han orienterte videre om hva Regionlaget kan bidra med rent organisatorisk, med kurset «Min forening», organisasjonskurs, sammenslutninger, nedleggelser, revitaliseringer og andre organisatoriske spørsmål. Mari og Marius tok for seg satsningen på barn, ungdom og kvinner (BUK) fra Regionlagets side. De påpekte viktigheten av samarbeid med lokalforeningene for å skape aktiviteter og engasjement ute. De henstilte til å melde på deltakere til ungdomsleir i regi av BUK. Mari snakket videre om NJFF-portalen

Figurjakta er oppe og går igjen

Tekst og foto: Ole Mattis Lien

det gjør at det igjen er mulig å gjennomføre figurjaktstevner.

Etter fire sesonger uten figurjaktstevner er det lys i tunnelen for denne jaktvennlige skytegrenen igjen. De senere årene har forbudet mot å bruke bly under skyting hindret gjennomføring av figurjakt, da det ikke er tilrådelig å benytte annet enn blyhagl mot de harde stålplatene, med tanke på rekyl for både deltakere og mannskap.

Rakkestad og Degernes JFF inviterte til det første terminfestede figurjaktstevne på nesten 4 år, der det ble skutt med de nye, blyfrie patronene. Spørsmålet var om skytterne ville komme tilbake etter den lange pausen, og fungerer de nye patronene vi nå tillater?

Vidar Nilsen, jaktskytekonsept i NJFF, tok turen til Østfold. - For enkelte figurjaktsskyttere som har sparka i grusen i tre sesonger var nok dette både 17.mai, jul og påske på en gang, og hele 190 skyttere reiste til Rakkestad for å skyte figurjakt, framfor å reise på påskefjellet denne lørdagen, forteller Nilsen oppglødd.

Det har derfor ikke vært gjennomført figurjaktstevner siden 2019. Miljødirektoratet forlenget aldri dispensasjonen som ble gitt til figurjaktstevner. En ny ammunisjon løser problemet.

NJFF har bidratt i et testprosjekt med en nyutviklet patron med navnet Bioammo Blu. Disse patronene har hagl som består av en blanding av vismut, tinn, sink og aluminium. Denne legeringen gir hagl som er relativt bløte, i alle fall sammenliknet andre blyfrie alternativer. Dessuten er metallblandingen rimelig. Patronene er litt dyrere enn blypatroner, men

I Hedmark har det gode gamle figurjaktmiljøet begynt å røre på seg igjen. Kjell Magne Tråstad-kjølen kan fortelle om iver i miljøet for å komme i gang igjen. Neste år planlegges en serie av figurjaktstevner som en cup lik den som var før figurjakta ble stoppet av blyhaglforbudet. En rekke foreninger i Hedmark og Akershus har sagt seg interessert i å være med på opplegget. Allerede 13. juni er alle foreningene invitert til et planleggingsmøte på klubbhuset til Romedal og Vallset JFF. NJFF Hedmark støtter initiativet og ser fram til at figurjakta kommer skikkelig i gang igjen.

Hva putter du i hagla til høsten?

Blyforbud og jakta!

Alternativer til blyhagl

Tekst Vidar Nilsen/NJFF

Foto: Ole Mattis Lien

Fra 15. februar ble det forbudt å bruke blyhagl på jakt i våtmark. I praksis betyr det at det ikke lenger kan brukes bly på småviltjakt i skog og fjell i Norge.

Forbudet gjelder fra 15. februar 2023 i hele EU/EØS-området. Forbudet mot blyhagl på skytebaner, som Norge har hatt i flere tiår, blir videreført.

Småviltjakta kan likevel gjennomføres. De siste årene er det kommet flere alternativer til blyhagl som kan brukes til jakt. Nøyaktig hva som blir tilgjengelig før jakta starter ser vi nok først mot sommeren, når «årets patroner» kommer for salg i butikker.

Lovlige haglpatroner uten bly

Nedenfor kan du lese om hagl uten innslag av bly. Vi anbefaler at du forhører deg med produsent og/eller selger om:

- anbefalt haglstørrelse i forhold til hva du skal jakte på når du går over til et nytt haglmateriale
- anbefalt materiale i forhold til ditt jaktvåpen

• Stål

Stålhagl er faktisk laget av jern. Kan brukes i alle moderne våpen som er trykktestet for stål, og som ikke har trangere choke enn 1/2. Det er utviklet utskiftbare choker for stålhagl opp til ekstra full trangboring. God drepeevne dersom man går opp i haglstørrelse i forhold til bly. Gir noe trangere skuddbilde og økt fare for rikosjetter.

• Vismut

Kan brukes i alle våpen som tåler blyhagl, uansett trangbøringsgrad. Består normalt av en legering av vismut og tinn. Vismuthagl har god drepeevne på mindre vilt og gir ikke flere rikosjetter enn blyhagl. De er myke, og deformeres på samme måte som blyhagl ved treff i bein.

• Tungsten-Matrix

Kan brukes i alle våpen som tåler blyhagl, uansett trangbøringsgrad. Består av wolframpulver blandet

med et plastmateriale. Tungsten-Matrix har god drepeevne og gir ikke flere rikosjetter enn blyhagl. Kan gi noe ujevn skuddbilde, uten at dette har noen praktisk betydning.

• Tungsten/ Wolfram

Det best kjente har vært Hevi-Shot. Hevi-Shot kan brukes i alle moderne våpen som er trykktestet for stål, og som ikke har trangere choke enn 1/2. Består av en legering av wolfram, nikkel og jern. Det er tyngre enn bly og hardere enn stål.

Med Hevi-Shot som standard er det kommet flere produsenter som leverer patroner med wolframhagl. God drepeevne. Harde wolframlegeringer har økt risiko for rikosjetter.

• Nye alternativer

Produsentene utvikler stadig nye varianter blyfrie hagl, og sist ut er BioAmmo Blue, som består av aluminium, vismut, sink og tinn. På lik linje med blyhagl kan patronen brukes i alle typer hagler. Materialet er noe lettere enn bly, og kan sammenlignes med «vanlige» vismuthagl når det gjelder egenskaper.

Bakgrunn for forbudet

EU-kommisjonen har vedtatt at bruk av blyhagl vil bli forbudt i og i nærheten av våtmark, slik våtmark er definert i Ramsarkonvensjonen. Dette innebærer at våtmark regnes som et område med myr, torvmyr eller vann, naturlig eller kunstig, permanent eller midlertidig, med stillestående eller strømmende ferskvann, saltvann eller brakkvann – inkludert områder med marint vann med en dybde som ikke overstiger seks meter ved lavvann. I tillegg gjelder forbudet i en buffersone på 100 meter fra områder definert som våtmark.

På skogsfugljakt over myra

I tillegg til å faktisk skyte med blyhagl i og ved våtmark, er det forbudt å bære blyhagl i forbindelse med skyting i våtmark eller til og fra skyting i våtmark. Etter forordningen vil en person som bærer med seg blyhagl i våtmark og ved våtmark, selv måtte dokumentere at vedkommende ikke skal skyte med blyhagl i våtmark.

I praksis betyr dette et forbud mot blyhagl i den mest vanlige skogs- og fjelljakta i Norge.

Befinner du deg utenfor et våtmarksdefinert område, vil det fremdeles være tillatt å bruke blyhagl på de samme artene som tidligere. I realiteten vil lovlig bruk av blyhagl begrense seg til jakt på innmark, f.eks. etter due og gås, så lenge det ikke er stillestående eller rennende vann innenfor 100 meter

Det er den enkelte jeger sitt ansvar å påse at man jakter med lovlig våpen og ammunisjon. Er en usikker på om et område omfattes av våtmarksdefinisjonen, er anbefalingen å velge blyfritt. Det er fremdeles litt smått med alternativer på markedet utover stålhagl.

Det vi vet er at de fleste produsentene denne våren har lansert vismutpatroner, som vi forventer at blir tilgjengelige før jaktstart. Flere produsenter har også patroner med tungstenhagl (tunge, harde hagl som f.eks. hevi shot). I tillegg har vi Bioammo Blue, som vi nå har brukt på figurjakt. Det er «myke», men veldig lette hagl, som kan brukes i alle våpen. På korte hold og mindre vilt, f.eks. tidlig rypejakt og duejakt, bør de være et brukbart alternativ.

Med søkelys på Mjøsørreten

Mjøsørret fanget av August Palerud under gytefiskregistrering i Fura. Samme fangstmann kan berette om stor ørret også i Vingerjessa, som for øvrig blir vårt neste store kartleggingsprosjekt.

Tekst: Marius Hassve.
Foto: Anders Nilssen & Marius Hassve

NJFF Hedmark starter feltsesongen 2023 der vi avsluttet den i fjor; på søken etter sikker identifikasjon av Mjøsørret. Dette gjør vi både der vi vet den finnes, men er sterkt påvirket av menneskelig aktivitet, samt der ingen skulle tru at en Mjøsørret kunne bu.

I 2022 leverte NJFF Hedmark og Løiten JFF, etter initiativ fra Statsforvalteren i Innlandet, et omfattende kartleggingsarbeid av Fura. Her registrerte vi menneskelige påvirkninger og nåværende status for stasjonær og migrerende ørret. Til tross for at forholdene for ørret har bedret seg her de siste tiårene, er det fortsatt potensiale for å øke den naturlige rekrutteringen. Med bakgrunn i kartleggingsarbeidet søkte vi og fikk tildelt midler av Miljødirektoratet, vassdragsforbundet og vannregionmyndigheten. Planen er at vi i 2023 skal rangere prioriterte tiltak for å øke gytebestanden. Løsninger for tiltaks gjennomføring skal videre utredes, noe som forhåpentligvis på sikt,

Menneskelige konstruksjoner kan fungere som barrierer for oppstrømsvandring for fisk og andre organismer. Denne er en vannstandsavhengig barriere og kan således virke forsinke og størrelsesselektrende.

etter gjennomført restaurering, vil medføre en enklere hverdag for våre prikkete venner. I tillegg til Fura har vi kartlagt deler av en sidebekk, Stabekken. Påvirkninger for fri vandring er noe som går igjen i begge systemene, det samme er overtredelser hva hogst av kantvegetasjon gjelder. De eldre modifikasjonene er dog generelt sett ansett å være av større betydning enn de nye, vi lever tross alt i en mer opplyst tid nå enn for kun få tiår siden. Når det er sagt har vi fortsatt en opplysningsjobb å gjøre. Økt kunnskap gir økt bevissthet og forståelse!

Nytt prosjekt

Fura renner inn i Svartelva som munner ut i Mjøsa ved Åkersvika. Den allerede nevnte Stabekken er en av flere sidebekker i Fura, Vingerjessa en annen. I forbindelse med fjorårets kartleggingsarbeid tok den unge lovende sportfiskeren og forvalterspiren August Palerud en rask tur for å se om det var liv laga her. Resultatet var en flott ørret, høyst sannsynlig med Mjøs som fornavn. Nå i 2023 står derfor Vingerjessa for tur. Kartlegging av menneskelige påvirkninger pågår faktisk i skrivende stund. Denne delen av arbeidet gjennomføres

fra samløpet til Fura til Jønsrud, oppstrøms fylkesvei 115. Når årets ørretproduksjon er fangbar med strøm, vil vi så elfiske i oppstrømsretning for å dokumentere artsdiversitet herunder eventuell endring. Vi vil også velge ut en kortere strekke der vi beregner tetthet av ørretrekrutter. Dette for å kunne følge utviklingen over tid, f.eks. før og etter gjennomførte tiltak. Mjøsørret vil så forsøkes dokumenteres, lengdemåles, veies og tas prøver av for populasjonsgenetiske analyser. Resultatene av undersøkelsene vil så oversendes oppdragsgiver, samt kort fortalt gjengis i medlemsbladet vårt på nyåret i 2024.

Ta kontakt

Om du kjenner du til en mellomstor eller liten bekk som muligens får besøk av en stor blank ørret i månedskifte september/oktober, ikke nøl med å ta kontakt. Dette er viktig informasjon i et bevarings og utnyttelsesperspektiv, da både for å sikre de særegne populasjonene samt opprettholde og forhåpentligvis øke den naturlige produksjonen derav fangstsannsynligheten i Mjøsa. Mange bekker små gjør nemlig som kjent en stor å..

Mer info om alle våre kurs i aktivitetsskalenderen på hjemmesiden: www.njff.no/hedmark

Påmelding til kurs via aktivitetsskalenderen på våre nettsider.

Dersom det ønskes mer informasjon ta gjerne kontakt med NJFF Hedmark på tlf.: 62 42 51 81, eller e-post til: ada.bredalen@njff.no

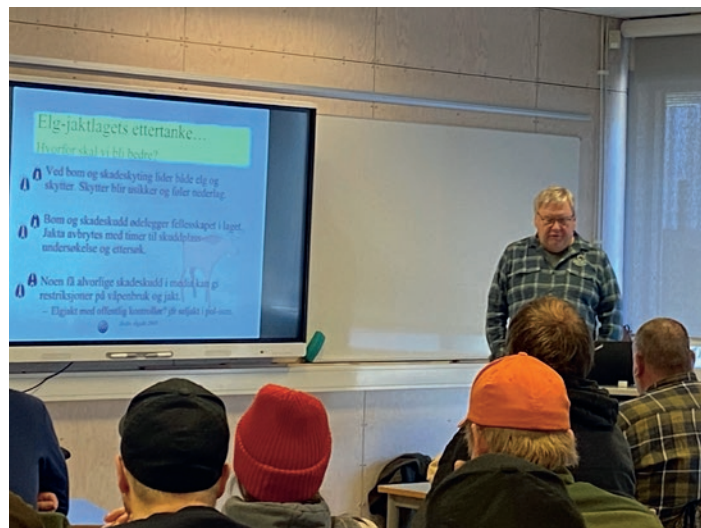
Påmeldingsfrist til kursene er 2 uker før arrangementets oppstart, der ikke annen dato er oppført. Forbehold om endringer.

Kurs/aktivitet	Sted	Tid	Pris medl./ikke medl.	Info
De Nordiske Jakt- og Fiskedager	Elverum	10.–13.8.	Billettsalg via Norsk Skogmuseum	Arrangeres på Norsk Skogmuseum. NJFF er samarbeidspartner.
Jegerprøvekurs	Elverum	18.8.–3.9.	2250/3000	Dette er 30 timers jegerprøvekurs for å gå opp til jegerprøve-eksamen. Jegerprøvekurs er obligatorisk for å få gå på jakt i Norge. Alle som fyller 14 år i kalenderåret eller eldre kan delta. Kurset vil hovedsakelig foregå over to helger.
Parteringskurs	Kongsvinger	15.8.	600/1000	Lær grunnleggende partering av felt vilt. Kveldskurs.
Parteringskurs	Evenstad	17.8.	600/1000	Lær grunnleggende partering av felt vilt. Kveldskurs.
Jentehelg		25.–27.8		Aktiviteter for jenter! Sosial, lærerik og hyggelig samling for jenter.
Introjakt på elg for nybegynnere	Gravberget	11.–15.10.	3100/4900/5800	Bli med på elgjakt med veiledning under trygge forhold på flott Statskog jaktterreng. Vi stiller med det meste du trenger; overnatting, mat, jakthunder, erfarne instruktører og jaktfaddere. Begrenset antall plasser. Send oss søknad dersom dette virker fristende!
Introjakt på elg videregående kurs	Gravberget	11.–15.10.	3100/4900/5800	Introjakt på elg videregående kurs stiller krav til tidligere å ha deltatt på introjakt på elg nybegynner eller for jenter/nybegynner. Dette er et kurs for å styrke kompetansen for den nyetablerte jegeren på flott Statskog jaktterreng. Begrenset antall plasser. Send oss søknad dersom dette virker fristende!
Introjakt på elg for nybegynnere	Tørberget	11.–15.10.	3100/4900/5800	Bli med på elgjakt med veiledning under trygge forhold på flott Statskog jaktterreng. Vi stiller med det meste du trenger; overnatting, mat, jakthunder, erfarne instruktører og jaktfaddere. Begrenset antall plasser. Send oss søknad dersom dette virker fristende! Jenter prioriteres!
Introjakt på elg videregående kurs	Tørberget	11.–15.10.	3100/4900/5800	Introjakt på elg videregående kurs stiller krav til tidligere å ha deltatt på introjakt på elg nybegynner eller for jenter/nybegynner. Dette er et kurs for å styrke kompetansen for den nyetablerte jegeren på flott Statskog jaktterreng. Begrenset antall plasser. Send oss søknad dersom dette virker fristende! Jenter prioriteres!
Samling for ungdomsledere og kvinnekontakter	Elverum	18.11.	Gratis	NJFF Hedmarks utvalg for barn, ungdom og kvinner (BUK) ønsker velkommen til samling for ungdomsledere/ansvarlige og kvinnekontakter i lokalforeningene våre. Her kan vi bli bedre kjent. Det kan knyttes kontakter på tvers av foreninger, samt få nye ideer og motivasjon til videre arbeid. Aktuelle temaer, foredrag og workshops gjennom dagen.
Småviltseminar	Elverum	15.11.		Kveldsseminar kl 18-21 med bla. «rypedoktor» Jo Inge Breisjøberg og Torstein Storaas på Norsk Skogmuseum.
Oppsyn i utmark	Nord-Odal	10.–11.12.	2000/2750	Kurset er åpent for alle, men retter seg i hovedsak mot de som ønsker å virke som jakt- og fiskeoppsyn. Kurset gir en enkel innføring i hva oppsynstjenesten innebærer, organisering av oppsynet, politiet og domstolene, samt gir en generell innføring i det sentrale lovverket for jakt- og fiskeoppsyn.
Hundeseminar	Elverum	November		Kveldsseminar om hund kl. 18–21 med Ann Reidun Borgen, Terje Østli og Hans Ole Solberg.

Partering av felt vilt

Tekst og foto: Ada Bredalen

Når viltet er skutt er det alltid en jobb å gjøre. Viltet skal slaktes og fraktes i hus før det skal mornes og parteres. I dagens samfunn er det stadig færre som parterer det skutte viltet selv. I tidligere tider var dette et vanlig gjøremål i mange hjem. Dette er en kulturarv som vi ønsker å ivareta ved at vi i år arrangerer flere parteringskurs. Vår erfarne kjøttskjærer Jan Rønningen er instruktør på kursene. Vi håper det vil bli interesse for tilbudene.

Mange på kurs!

Tekst: Ole Mattis Lien
Foto: Ada bredalen

Kurset «Storviltjegerens ansvar – mer enn du tror (tidligere jaktlederkurs)» ble arrangert i Våler 21.–22. april.

Hele 31 deltagere var påmeldt og møtte til kurs som har både teori og praktiske øvelser. Det var deltakelse fra Solørdistriktet, Stange, Løten, Ringsaker, noen fra Oslo og en fra Ås. Teorien ble holdt på Våler ungdomsskole, mens praksisen ble gjennomført på skytebaneområdet til Våler JFF.

Kurset har en omfattende teoribolk der storviltjegerens- og jaktlederens ansvar når det gjelder human og sikker jakt, lover og forskrifter og jaktetikk blir nøye gjennomgått. Det samme når det gjelder krav til jaktleder, jaktleders oppgaver og jaktleders rolle. Skadeskyting og ettersøk får også god plass på kurset. De store skadeskytingsundersøkelsene som ble gjort fra 2005 og utover er en egen del av kurset. Her blir fokus satt på hva vi

kan gjøre for å bli bedre på dette området. Utedelen av kurset er også i stor grad viet dette temaet. Både for å bli bedre på å tolke en skuddplass både med og uten hund, og en skytedel for å innse sine egne begrensninger.

I tillegg til Torbjørn Lysfoss som har vært instruktør på utallige jaktlederkurs hadde vi i år med to nye instruktører. Dette var Arne Sneli fra Trysil og Tore Oustad fra Stange. Begge er erfarne elgjegere og jaktledere, og begge har elghunder. Tore er i tillegg til å være elgjeger og skytter også våpensmed, noe som er nyttig på kurset. Arne er leder i Jordet JFF. Begge gjorde en god innsats på kurset og kom godt ut av instruktørgjerningen. NJFF Hedmark trenger nye instruktører og vi håper å kunne bruke disse på kurs i årene framover. På kurset hadde Ada som alltid god hånd om den praktiske organiseringen. Ole Mattis hadde en leksjon fra skadeskytingsundersøkelsene.

Omkvedet blant deltagerne var også som vanlig etter kurset: «Dette hadde alle på laget hatt veldig godt av å være med på».

Introjakt på elg – trygg opplæring av storviltjegere

Tekst og foto: Ada Bredalen

NJFF Hedmark arrangerer årlig introjakt elg på Statskog i Gravberget og Tørberget . I år er kurset 11.–15. oktober 2023.

Dette er grunnleggende introjakt, men det er også mulig å delta på følgende år på videregående kurs. Det er en realitet at gjennomsnittsalderen for elgjegerne stadig blir høyere, og vi gjennomfører disse kursene for å rekruttere nye jegere til storviltjakt.

Kurset i Gravberget er forbeholdt de som ønsker å lære om storviltjakt generelt, uansett kjønn, mens kurset i Tørberget først og fremst prioriterer kvinner.

Introjaktkurset inneholder teori om jaktutøvelse av storvilt og den praktiske jakta, praktiske skyteøvelser med instruktør, våpenstell, sliping av kniv, partering av vilt og praktisk jakt med erfarne fadder. Vi håper at vi får felt elg i løpet av dagene slik at vi også kan utøve skuddplassundersøkelse, slakting og flåing. Dette ser vi på som viktig å få innføring i for en storviltjeger.

Vi ønsker gjerne kontakt med jaktlag som kan ta imot gjestejeger etter at disse deltakerne har fullført introjakt.

Vi ser frem til at flere ønsker å delta på dette innholdsrike introjaktkurset. Send oss gjerne en søknad dersom du synes dette virker interessant, og spre gjerne informasjon om dette tilbudet.

Gode medlemstall!

Vi har fortsatt gode medlemstall i Hedmark. Pr. 1. juni er vi med 10751 medlemmer, 214 flere enn på samme tid i rekordåret 2022. Dette er en økning på 2,03 %. Vi har en økning på ungdom (1,64 %) og er det fylket i landet med desidert flest barn/ungdom (1670 ungdomsmedlemmer). Vi er nest størst etter Akershus når det gjelder kvinnelige medlemmer (1917), og har en god økning innen den medlemskategorien også (5,39 %). Vi har god tro på at vi skal passere 11 000 medlemmer i fylket også i 2023.

Jørgen Rustad og Kim Andre Bjørnstad fortalte om «løs på drevet halende hund» til skadefelling.

Tekst og foto: Ole Mattis Lien

NJFF Hedmark arrangerte skadefellingskurs på Lisetra i Stange 12.-13. mai.

Kurset ble veldig aktuelt og realistisk da skadefellingslaget i Stange felte en ulv på skadefellingstiltale i løpet av dagene kurset varte. Ulven ble tatt med til kurset der Simen Bredvold i Statens naturoppsyn viste hva slags prøver det tas av en felt ulv, og hvilke spørsmål som stilles på skuddplassundersøkelsene.

Veldig tilfeldig at dette skjedde under skadefellingskurset, men det ga utrolig fin læring for kursdeltagerne. Kurset var fulltegnet med 25 deltagere. Det er et omfattende kurs og arrangeres i samarbeid med Statsforvalteren, Statens naturoppsyn og Politiet. Det er i utgangspunktet beregnet på kommunale skadefellingslag, men også lisensjegere og andre interesserte kan også ha god nytte av kurset.

Kursprogrammet som går over to dager, består både av teori og praksis. Teoribolken består i hovedsak av presentasjoner fra Statsforvalter, SNO og Politiet om deres rolle i forbindelse med skadefelling. I tillegg en god dose med bruk av hund, både sporhund og løshund.

Kursets teoridel inneholder en gjennomgang av alt lovverk, forskrifter og regelverk rundt skadefelling av fredet rovvilt (ulv, jerv, bjørn og gaupe). Ståle Sørensen hos Stats-

forvalteren orienterte om deres rolle ved skadefelling og hva slags regelverk som gjelder. Politiet har også en rolle ved skadefelling, og her var det politiets miljøkoordinator Simen Arnesveen som orienterte. Statens Naturoppsyn har en omfattende rolle ved skadefelling. Bestandssituasjonen, skadedokumentasjon jakt og jaktbistand og ettersøk av store rovdyr ble meget godt presentert av Erik Ola Helstad. Simen Bredvold og Thomas Strømseth.

Dispensasjon til bruk av løs på drevet halsende hund har blitt gitt i en del tilfeller de siste årene under skadefelling av ulv. Dette har vist seg effektivt både i Nord-Østerdal og på Hedemarken. Erfaring fra denne bruken av hund ble delt med oss av to erfarne hundeførere fra Løten, Kim Andre Bjørnstad og Jørgen Rustad. Vi fikk også høre om bruk av spisshund under skadefelling av bjørn og jerv. Erik Ola Helstad har trent opp og brukt sporhunder til jakt på store rovdyr og fortalte oss om dette arbeidet. Geir Magnar Lillehov tok i en større bolk for seg det praktiske arbeidet i et kommunalt skadefellingslag. God organisering er viktig med gode avtaler, instruksjoner og intern kommunikasjon. Samband, bruk av GPS, Tracker og annet kommunikasjonsutstyr var en annen del av viktig jobb i et skadefellingslag. Det samme er lokalkunnskap og sikkerhet ved postering og rask forflytning av mannskapet. Medie-håndtering i et skadefellingslag og restriksjoner på bruk av sosiale medier i forhold til billedeling og informasjon ble også behørig presentert. Ole Mattis Lien sto for

Simen Bredvold SNO fortalte om SNO sine oppgaver etter at en ulv er felt under skadefelling.

Oppskyting til «bjørnpasset».

delen med bruk av sosiale medier under skadefellingsoppdrag.

Etter tung teori ble den artigste delen av kurset avvirket ute med stor egeninnsats på skytebanen. Tore Oustad og Ole Mattis Lien hadde en teorigjennomgang om skyte-teknikk og våpentilpasning inne før deltagerne slapp løs på skytebanen. Først ble det gjennomført en fellesøvelse der øye-munning-mål prinsippet for raske og sikre skudd ble gjennomgått, og prøvd ut i praksis. Senere ble det egentrening på oppdukkende figurer, løpende ulv og motgående bjørn. Under siste del av kurset ble kursdeltagerne presentert for en «skytetest». Dette var ei rovvilt-feltløype med hold med forskjellige figurer og avstander. Både faste rovviltfigurer, og oppdukkende figurer på lang og kort avstand. Noen med

tidspress. Her var det både oppdukkende gaupe og jerv, langhold på 150 meter på stillestående ulv og løpende og motgående bjørn. Den ene posten var i sin helhet «bjørnpasset», slik at storviltprøve kunne kvitteres ved godkjent resultat på denne. Halvparten av deltagerne besto «bjørnpasset». Overraskende for en del var hvor vanskelig en stillestående ulv på 150 meters hold var. Mye av skytingen går på å bli klar over egne begrensninger, noe mange poengterte. Instruktører og postmannskap kunne fortelle om jevnt over meget god skyting. Særlig var det noen av de yngste som imponerte stort.

En stor takk til instruktører og skytebanemannskap som gjorde dette til et vellykket kurs.

Tekst og foto: Ole Mattis Lien

Jaktsesongen 23/24 står for døra! Bortsett fra noen ivrige revejegere som startet jaktsesongen 15. juli, starter jaktsesongen for de fleste av oss med bukkejakt på rådyr 10. august. Deretter går det slag i slag med villrein, duer, ender, hjort og småviltjakt, før elgjakta starter fra 25. september og utover.

Trening for både to og firbente er en viktig forberedelse mot jakta. Det er bare storviltjegeren som må avlegge ei årlig prøve for å dokumentere ferdighet. Her er det krav til et minimum antall treningsskudd for å avlegge storviltprøve. Dette fritar oss derimot ikke fra å trene mer med jaktvåpenet vårt. «Bedre jakt» undersøkelsene over årsakene til skadeskyting, viste en klar sammenheng mellom treningsmengde og skadeskyting. Kort oppsummert viste undersøkelsen at om du dobler treningsmengden din, halverer du skadeskytingsprosenten. Lokalforeningene tar gladelig imot dere for treningsskyting på mange fine skyte anlegg. En oppfordring til

alle jegere er å skyte inn rifla med den ammunisjonen som skal brukes på jakta før jakt. Også småviltjegeren trenger trening med våpenet sitt. Her ligger de mange lerduebanene i fylket åpne for dere. Det finnes et utall jegertrap og sportingbaner i Hedmark. Gode muligheter til variert trening. En god anledning til å bli bedre kjent med hagla, og å øke treffprosenten i jakta! En undervurdert effekt er også den sosiale biten rundt skytetrening. På skytebanene treffer en også likesinnede til en hyggelig prat over en kaffekopp.

Ikke bare vi jegere trenger trening. Også våre firbente jaktkamerater trenger trening til jakta. Vårt viktigste hjelpemiddel i skog og fjell blir bare bedre ved å være godt trent. I fylket vårt finnes det en god del treningsterreng der jakthunden kan slippes også før båndtvangen oppheves. Flere lokalforeninger rår over slike muligheter. Oversikt over slike treningsområder finnes både hos NJFF og hos hundeklubber.

Nytt for høstens jakt er også forbudet mot bly i haglpatroner. En utfordring for mange i hva man skal velge å putte i hagla. Dette kan du lese om på et annet sted i bladet

Spennende før hver høst er hvordan viltbestandene er. Elgjakta i Hedmark har vist en klar nedgang fra rekordårene på slutten av 1990

årene. Rekordåret på landsbasis var i 1999/2000 da det ble felt 39 400 elger, mens det i fjor ble felt 29 300 dyr. Hjorten er et forholdsvis nytt vilt i Hedmark. Her øker avskytingen år for år og stadig nye områder får hjort som et attraktivt jaktobjekt i sine områder. Villsvin er også et nytt jaktobjekt for noen områder i fylket. Etter en kraftig økning i bestanden for to år siden har både antall dyr og avskyting gått ned. Dette skyldes nok reduksjon av bestand i vårt naboland i øst, litt uvisst av hvilken årsak. Det tyder på at både sykdom og hard avskyting har vært medvirkende årsaker.

For den som driver fellefangst kan det være forandringer på gang.

I disse dager ligger det en høring ute på kapittel 9 i forskrift om jakt, felling og fangst. For den som har interesse og innspill til høring finnes den på Miljødirektoratets hjemmeside.

Det viktigste av alt er at alle kommer trygt hjem fra jakta med gode opplevelser. Hvert år skjer det dessverre ulykker i forbindelse med jakt. Derfor minner vi igjen om at sikkerheten skal gå først uansett, og minner også om NJFFs «jaktvettregler».

NJFF Hedmark ønsker alle en riktig god jakthøst!

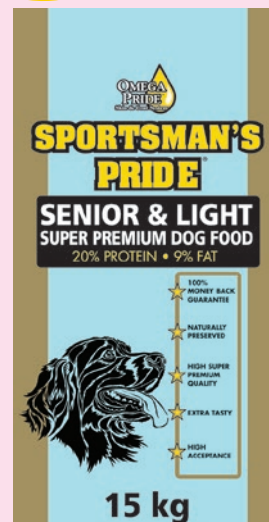
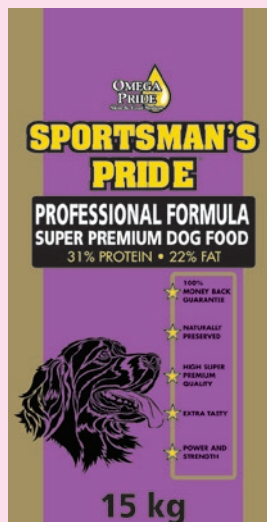
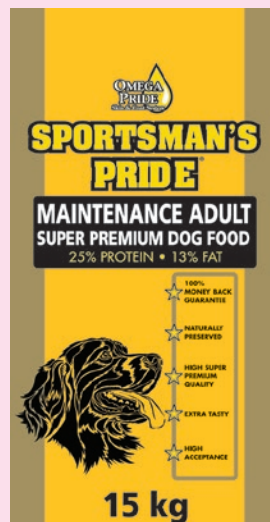
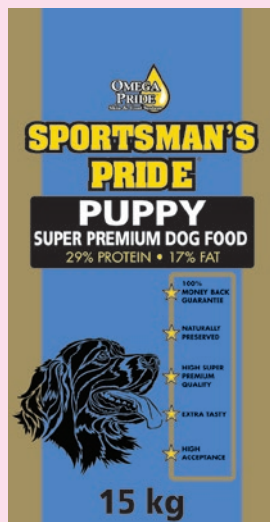
Skytetrening før jakta er viktig både for rifle- og haglejegeren.

HUNDEFÔRAVTALEN

Sportsman's Pride – utviklet og sammen-satt av ledende produsenter i Tyskland og USA. De beste råvarer, ingen kunstig tilsetning og erfaring gjennom generasjoner. Et toppfôr som gir de beste resultater både for deg og hunden.

**Nytt utsalgssted for
NJFF Hedmark i Elverum!**
Tunet, Gamle Trysilveg 3
Åpent man–fre kl. 9–16

Det lønnsomme valget!

- Høy kvalitet
- Lav NJFF pris
- 100% fornøyd garanti
- Fritt levert 2 paller ass.
- Inntekt til foreningen
- Premie-/sponsorfond foreningen kan benytte seg av ved arrangement

Hunder over hele landet føres daglig med Sportsman's Pride

La foreningen være din fôrleverandør

Alle medlemmer i NJFF får kjøpt **SPORTSMAN'S PRIDE** til gunstig medlemspris hos følgende forhandlere for NJFFs foreninger i Hedmark:

• Evenstad JFF	• OS JFF
• Femund JFF	(Østerdalen)
• Furnes JFF	• Stange JFF
• Løiten JFF	• Vang JFF
• NJFF Hedmark (Elverum)	• Vestmarka JFF
• Nord-Odal Jakt- og fiskeforening	• Ytre Rendal JFF
	• Åmot JFF
	• Åsene JFF (Trysil)

Se www.njff.no for kontaktinfo til forhandlerne

**SPORTSMAN'S
PRIDE**

www.porthos.no